

Народна банка на Република Северна Македонија
Дирекција за статистика

Скопје, 28 февруари 2025 година

Соопштение за печатот

Позначајни движења кај останатите финансиски институции¹ (ОФИ):
четврт квартал на 2024 година

- Во четвртиот квартал на 2024 година, вкупните средства на останатите финансиски институции (ОФИ) достигнаа ниво од 255.271 милион денари, што претставува квартален раст од 12.464 милиони денари. Останатите финансиски институции учествуваат со 21,2% во средствата на финансиските институции². Во рамките на структурата на ОФИ, најголемо учество од 65,5% во вкупните средства на ОФИ имаат пензиските фондови, по што следуваат осигурителните друштва со учество од 14,6%.
- Вкупните средства на останатите финансиски институции (ОФИ), во четвртиот квартал на годината, се зголемија на квартална основа за 5,1%, главно под влијание на зголемените средства на пензиските фондови. Дополнителен позитивен придонес кон кварталниот раст имаат средствата на инвестициските фондови, додека останатите потсектори имаат помало позитивно влијание, со исклучок на осигурителните друштва кај коишто е забележан пад на средствата. Годишниот раст од 21,0% во поголем дел се должи на зголемените средства на пензиските фондови, при помал позитивен придонес и на останатите потсектори, којшто е поизразен кај инвестициските фондови.

Табела 1. Вкупни средства / обврски на ОФИ, по потсектори

	Кв.4 2023	Кв.3 2024	Кв.4 2024	Квартални промени		Годишни промени		Структура (Вкупно во ФИ)	Структура (Вкупно ОФИ)
				Кв.4 2024/Кв.3 2024		Кв.4 2024/Кв.4 2023			
	Состојби, во милиони денари				милиони денари	%	милиони денари	%	%
1. Финансиски институции (ОДИ и ОФИ)	1,077,566	1,128,606	1,205,223	76,618	6.8	127,657	11.8	100.0	
2. Останати депозитни институции (ОДИ)	866,538	885,799	949,952	64,154	7.2	83,414	9.6	78.8	
3. Останати финансиски институции (ОФИ)	211,028	242,807	255,271	12,464	5.1	44,243	21.0	21.2	100.0
3.1 Пензиски фондови	138,867	159,240	167,312	8,072	5.1	28,445	20.5	13.9	65.5
3.2 Осигурителни друштва	34,449	37,750	37,291	-459	-1.2	2,842	8.2	3.1	14.6
3.3 Инвестициски фондови	13,499	17,967	21,673	3,706	20.6	8,174	60.6	1.8	8.5
3.4 Финансиски друштва	11,191	12,284	12,612	327	2.7	1,420	12.7	1.0	4.9
3.5 Друштва даватели на финансиски лизинг	10,559	12,958	13,638	680	5.2	3,079	29.2	1.1	5.3
3.6 Друштва за управување со пензиски и инвестициски фондови	2,463	2,607	2,746	139	5.3	283	11.5	0.2	1.1

Извор: НБРСМ.

¹ Во останатите финансиски институции се вклучени: инвестициските фондови, пензиските фондови, осигурителните друштва, друштвата за управување со инвестициските фондови и друштвата за управување со пензиските фондови, финансиските друштва и друштвата даватели на финансиски лизинг.

² За потребите на ова соопштение во категоријата финансиски институции (ФИ) се опфатени: останатите депозитни институции (ОДИ – банки и штедилници) и останатите финансиски институции (ОФИ).

Народна банка на Република Северна Македонија
Дирекција за статистика

- **Најголемиот дел од средствата на ОФИ** се вложувањата во должнички и сопственички хартии од вредност³ (учество од 51,9% и 26,3%, соодветно), додека **на страната на обврските**, најголемиот дел се однесува на техничките резерви на осигурувањето⁴ и на капиталните сметки (учество од 53,1% и 37,8%, соодветно⁵).

Табела 2. Средства / обврски на ОФИ, по потсектори и по финансиски инструменти, четврт квартал 2024 година

	Вкупно ОФИ		Пензиски фондови		Осигурителни друштва		Инвестициски фондови		Финансиски друштва		Лизинг друштва		Друштва за управување со пензиски и инвестициски	
	состојба (во мил. ден.)	учество (во %)	состојба (во мил. ден.)	учество (во %)	состојба (во мил. ден.)	учество (во %)	состојба (во мил. ден.)	учество (во %)	состојба (во мил. ден.)	учество (во %)	состојба (во мил. ден.)	учество (во %)	состојба (во мил. ден.)	учество (во %)
Вкупни средства	255,271		167,312		37,291		21,673		12,612		13,638		2,746	
Валути и депозити	18,793	7.4	3,037	1.8	7,325	19.6	6,806	31.4	631	5.0	456	3.3	539	19.6
Хартии од вредност различни од акции	132,525	51.9	110,078	65.8	15,960	42.8	4,783	22.1	72	0.6	0	-	1,632	59.4
Кредити	21,163	8.3	0	-	207	0.6	0	-	10,623	84.2	10,315	75.6	18	0.7
Акции и останат сопственички капитал	67,014	26.3	52,793	31.6	3,914	10.5	10,081	46.5	26	0.2	0	-	200	7.3
Технички резерви на осигурување	2,234	0.9	0	-	2,234	6.0	0	-	0	-	0	-	0	-
Финансиски деривати	0	-	0	-	0	-	0	-	0	-	0	-	0	-
Останати средства	8,664	3.4	1,404	0.8	5,836	15.6	4	0.0	871	6.9	398	2.9	150	5.5
Нефинансиски средства	4,879	1.9	0	-	1,815	4.9	0	-	388	3.1	2,469	18.1	207	7.5
Вкупни обврски	255,271		167,312		37,291		21,673		12,612		13,638		2,746	
Кредити	16,081	6.3	0	-	97	0.3	0	-	4,900	38.9	11,041	81.0	43	1.6
Технички резерви на осигурување	135,455	53.1	111,782	66.8	23,673	63.5	0	-	0.0	-	0	-	0	-
Финансиски деривати	0	-	0	-	0	-	0	-	0.0	-	0	-	0	-
Останати обврски	7,308	2.9	93	0.1	3,053	8.2	78	0.4	2,693	21.4	1,243	9.1	148	5.4
Капитални сметки	96,428	37.8	55,437	33.1	10,468	28.1	21,595	99.6	5,018	39.8	1,354	9.9	2,555	93.0

Извор: НБРСМ.

- **Анализирано по инструменти, на страната на средствата**, растот на квартална и на годишна основа пред сè е одраз на зголемените вложувања во должнички и сопственички хартии од вредност, а во помал обем и од валутите и депозитите и побарувањата врз основа на кредити. **На страната на обврските**, промената кај двете основи во најголем дел се должи на зголемените капитални сметки и техничките резерви на осигурувањето.

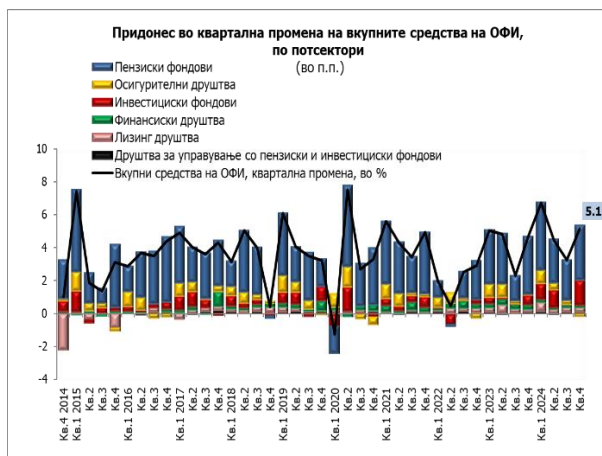
³ Должничките хартии од вредност (ДХВ) се однесуваат на хартиите од вредност различни од акции во согласност со меѓународната класификација на финансиските инструменти, како што е објавено во билансите и прегледите на останатите финансиски институции.

⁴ Техничките резерви на осигурувањето содржат: нето-капитал на домаќинствата во резервите од животното осигурување, нето-капитал на домаќинствата во пензиските фондови и претплатени премии и резерви наспроти книговодственото побарување (неживотно осигурување).

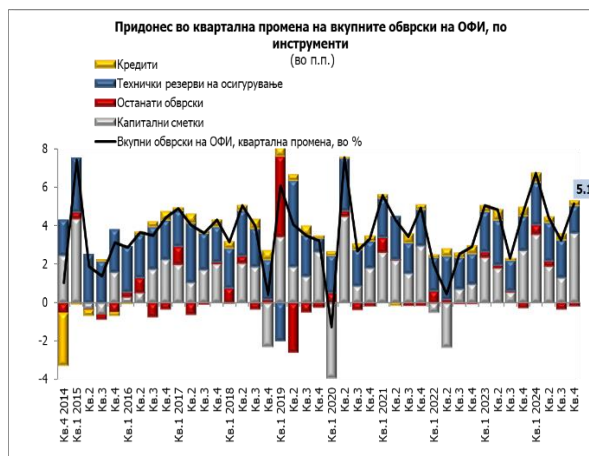
⁵ Капиталните сметки ги опфаќаат: сопственичките вложувања, задржаната добивка, добивката од тековната година, општата и посебната резерва и вредносните приспособувања.

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

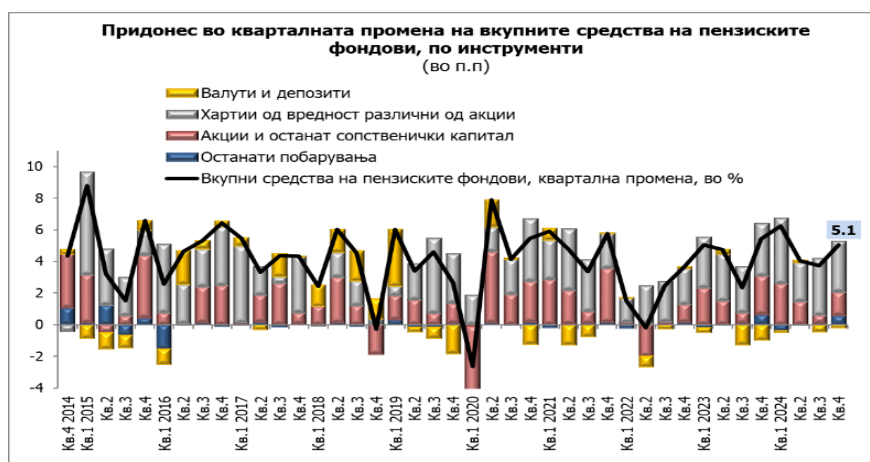

Извор: НБРСМ.

Позначајни движења кај ОФИ, по видови институции

- Во четвртиот квартал на 2024 година, кварталната и годишната стапка на раст на **вкупните средства на пензиските фондови⁶ (задолжителни и доброволни)** изнесуваат 5,1% и 20,5%, соодветно. Нагорната промена кај двете основи се должи на повисоките вложувања во должнички и сопственички хартии од вредност, при дополнителен позитивен придонес и на останатите побарувања, со исклучок на валутите и депозитите кај коишто е забележан пад на средствата. На страната на обврските, кварталниот и годишниот раст во целост произлегуваат од зголемените капитални сметки и техничките резерви на осигурувањето.

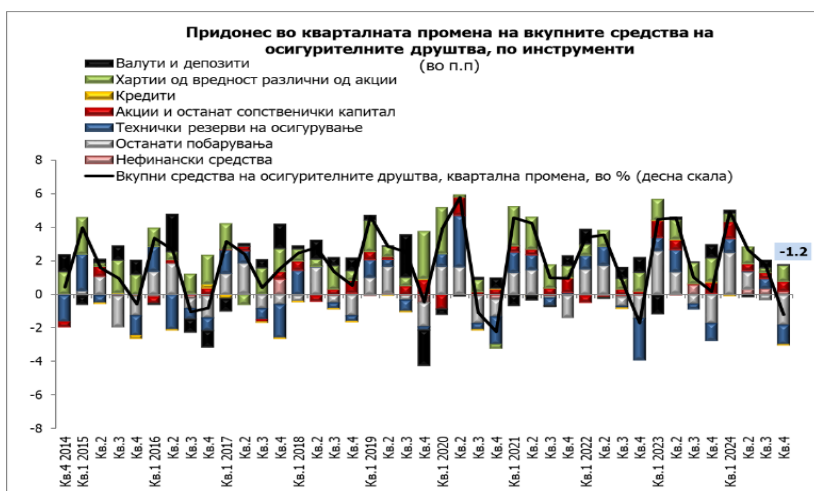
Извор: НБРСМ.

⁶ НБРСМ во моментот ја известуваат сите пензиски фондови коишто се вклучени во регистарот на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување (МАПАС), од кои седум задолжителни и четири доброволни пензиски фондови.

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

- **Вкупните средства на осигурителните друштва⁷**, овој квартал, остварија квартален пад од 1,2%, како резултат на намалувањето на останатите побарувања и техничките резерви на осигурувањето, во услови на забележан раст кај останатите инструменти. Во споредба со четвртиот квартал минатата година, средствата на осигурителните друштва се зголемени за 8,2%, во поголем дел поради повисоките инвестирања во должнички и сопственички хартии од вредност, со дополнителен позитивен придонес и на останатите компоненти. На страната на обврските, кварталното намалување пред сè се должи на падот на останатите обврски и техничките резерви на осигурувањето, во услови на остварен раст кај капиталните сметки. Годишниот раст на обврските главно е резултат на зголемените технички резерви на осигурувањето, а во помал дел и на капиталните сметки.

Извор: НБРСМ.

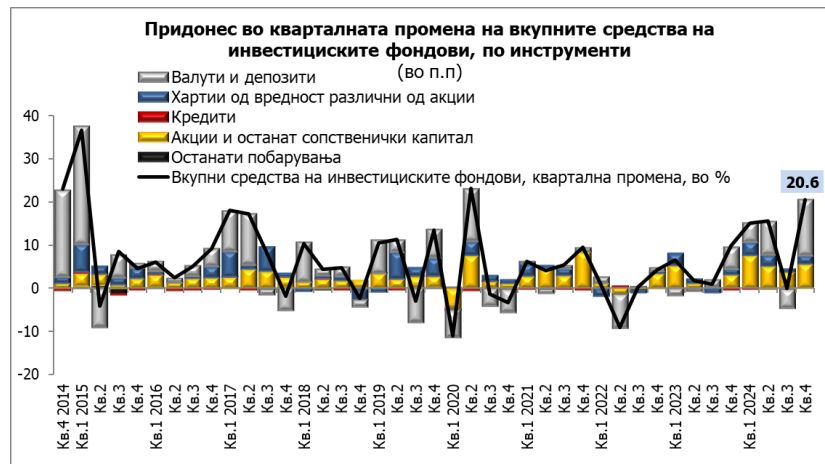
- Во четвртиот квартал на годината, **вкупните средства на инвестициските фондови⁸** бележат квартален и годишен раст од 20,6% и 60,6%, соодветно, во најголем дел поради повисоките валути и депозити и вложувањата во сопственички и должнички хартии од вредност. На страната на обврските, растот на квартално и на годишно ниво е одраз на зголемените капитални сметки.

⁷ НБРСМ во моментот ја известуваат шеснаесет осигурителни друштва коишто се вклучени во регистарот на Агенцијата за супервизија на осигурувањето (АСО), од кои единаесет за неживотното осигурување и пет за животното осигурување.

⁸ Во регистарот на Комисијата за хартии од вредност (КХВ) во моментот се опфатени дваесет и три отворени инвестициски фонда и еден приватен инвестициски фонд, при што во податоците се опфатени дваесет и четири инвестициски фонда.

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

Извор: НБРСМ.

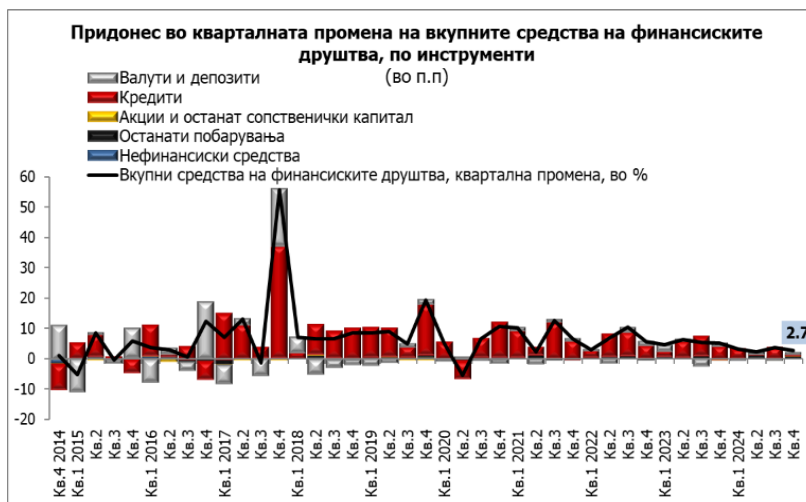
- Во четвртиот квартал на 2024 година, **вкупните средства на финансиските друштва**^{9,10} забележаа квартално и годишно зголемување од 2,7% и 12,7%, соодветно. Најголемиот дел од средствата на овој потсектор се однесуваат на побарувањата врз основа на кредити, коишто на крајот на декември изнесуваат 10.623 милиони денари. Кварталната и годишната стапка на раст на кредитната активност на финансиските друштва изнесуваат 0,8% и 8,9%, соодветно. Дополнителен придонес кон растот на средствата кај двете основи имаат и останатите побарувања, а на квартална основа и вложувањата во должнички хартии од вредност. На страната на обврските, промената на квартална основа во целост се должи на растот на капиталните сметки, додека годишната промена во поголем дел произлегува од зголемените капитални сметки и обврски врз основа на кредити, при помал дополнителен придонес и на останатите обврски.

⁹ Во податоците за четвртиот квартал од 2024 година се опфатени триесет и пет финансиски друштва.

¹⁰ Во четвртиот квартал на 2017 година во сериите податоци е вклучено ново финансиско друштво (штедилница којашто се пререгистрира во финансиско друштво), промена којашто има влијание врз годишните стапки на промена.

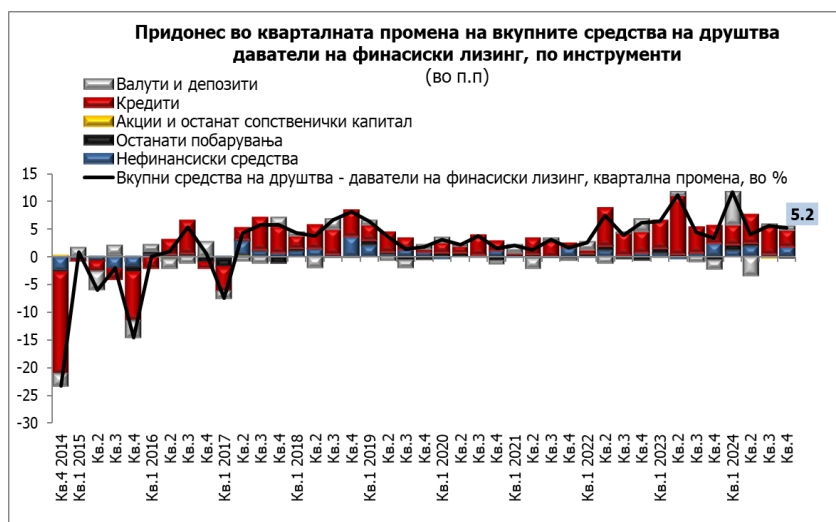

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

Извор: НБРСМ.

- **Вкупните средства на друштвата даватели на финансиски лизинг¹¹**, овој квартал, бележат квартален и годишен раст од 5,2% и 29,2%, соодветно. Најголемиот дел од средствата на овој потсектор се побарувањата врз основа на кредитите, коишто достигнаа 10.315 милиони денари и се зголемија на квартално и на годишно ниво за 4,0% и 24,4%, соодветно. На страната на обврските, кварталниот раст главно произлегува од повисоките обврски врз основа на кредити, а во помал обем и од зголемените капитални сметки, при забележано намалување кај останатите обврски. Годишниот раст е предводен од зголемените обврски врз основа на кредити, а позитивно влијание имаат и капиталните сметки и останатите обврски.

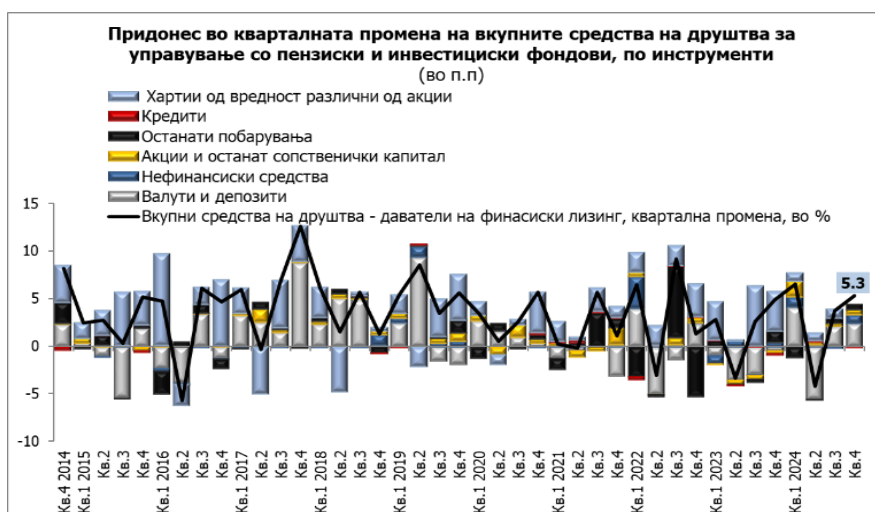
Извор: НБРСМ.

¹¹ Во податоците во моментот се опфатени девет друштва даватели на финансиски лизинг.

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

- Во четвртиот квартал на 2024 година, **вкупните средства на друштвата за управување со пензиските и инвестициските фондови** се зголемени за 5,3% на квартална основа, под влијание на растот на валутите и депозитите и должничките хартии од вредност, со дополнителен позитивен придонес и на останатите компоненти, во услови на мал пад кај побарувањата врз основа на кредити. На годишна основа, средствата на овој потсектор бележат раст од 11,5% во најголем дел како резултат на растот на должничките хартии од вредност, валутите и депозитите и сопственичките хартии од вредност. На страната на обврските, растот кај двете основи целосно произлегува од повисоките капитални сметки и останатите обврски.

Извор: НБРСМ.

Ревизии на податоците

Податоците за движењата кај ОФИ во ова соопштение содржат ревизии на податоците од четвртиот квартал на 2023 година. Овие ревизии не предизвикаа значителни промени кај претходно објавените податоци и главно произлегуваат од подобриот опфат и квалитет на известувањата.

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

Придружни информации

Временски серии податоци: Квартални податоци за средствата и обврските на финансиските институции

<http://nbrm.mk/ns-newsarticle-bilans-i-pregledi-na-finansiskite-institucii-kvartalni-podatoci.nspix>

Методолошки објаснувања:

http://nbrm.mk/content/statistika/Monetarna%20statistika/metodologija/Metodologija_monetarna_07_2018_mak.pdf

Информација за методолошки измени во монетарната статистика, статистиката на останатите финансиски институции и статистиката на каматните стапки:

http://www.nbrm.mk/content/statistika/informacii/Informacija_za_promeni_vo_monetarnata_statistika_mk.pdf

Следни објавувања: Календар на објавување податоци

http://www.nbrm.mk/content/statistika/kalendar/Kalendar_na_objavuvanje_podatoci.pdf

Квартални податоци за средствата и обврските на финансиските институции: 30 мај 2025 година (референтен пресек заклучно со првиот квартал на 2025 година).

За новинарски прашања, ве молиме контактирајте со лицата од Кабинетот на гувернерот.

За подетални информации во врска со објавените статистички податоци, побарајте нè на: contact.statistika@nbrm.mk или на телефонскиот број 02 3215 181 локал 113 (или 108/110).